

VOKSEN

uddannelse

Nr. 115 · December 2015

hf på VUC

Digitale materialer

hf og de andre studenter

Den 2-årige hf i fremtiden

VUC

Præsentation af temanummer om den 2-årige hf på VUC'erne

Af Søren Fersløv Andersen
& Birgit Smedegård Olesen

■ Vi har sendt et åbent spørgeskema ud og har fået en række svar og større og mindre artikler, som bliver præsenteret på de følgende sider. Derudover er der en artikel af Lars Klewe, som sammenligner den 2-årige hf med hhx, htx og stx (de øvrige studenter). Endvidere er der en artikel af VUC Lederforeningens næstformand om "den fremtidige 2-årige hf", som på mange måder samler de forskellige lokale beskrivelser.

Samlet tegner der sig et nuanceret billede af den 2-årige hf på VUC, som er sammenfattet i denne lille præsentation. De oplysende og inspirerende detaljer ligger i de enkelte artikler. Så glæd jer til dem.

Tilrettelæggelser

Det er overvejende bekendtgørelsen for den 2-årige hf der benyttes.

Et VUC har tilrettelagt særlige klasser (musik/medie) efter enkeltfagsbekendtgørelsen med A-niveau i Musik og Kommunikation og IT (HTX-fagrækken).

Et VUC udbyder en "hf-ekstra" med ekstra fag og mulighed for et ekstra A-niveau.

Der findes flere 3-årige tilrettelæggelser efter enkeltfagsbekendtgørelsen. Bl.a. Ordblindeklaser og Aspergerklasser.

Kursusstarten er oftest i august, men på enkelte VUC'er er der også januar-start.

Alder

På mange skoler er gennemsnitsalderen 21-22 år. Der er få kursister, som er ældre end 30 år. På en enkelt skole kommer mere end 50% af kursisterne direkte fra folkeskolen.

Hvor går hf'ere hen efter eksamen?

På de fleste skoler går hf'erne overvejende til korte og mellemlange videregående uddannelser. VUC'erne i universitetsbyerne fremhæver, at der er forholdsvis flere som optages ved de lange videregående uddannelser.

Valgfag og linier

Velkendt er "lektielight", hvor hjemmearbejdet er skruet ned og antallet af timer på skemaet er skruet op. Flere skoler udbyder en voksenklasse.

Andre eksempler er "Sport&Sundhed", "HF-Global", "Uni-linien", "Disaster Class", Innovationslinien", "Byen -København, Berlin, New York", "Musik-toning", "Medie-toning", "HF-business", "Engelsk A linien".

Samarbejde med andre

Der er eksempler på VUC'er som arbejder sammen med videregående uddannelsesinstitutioner: f.eks Roskilde Universitet og Erhvervsakademiet Vest. Andre arbejder sammen med lokale kulturelle institutioner.

God læselyst.

Læs i dette nummer

- Præsentation af temanummer om den 2-årige hf på VUC'erne 2
- Den fremtidige 2-årige hf..... 3
- VUC'erne fortæller 6
- Hf-studenternes uddannelsesvalg 18
- Digitale undervisningsmaterialer som gør en forskel 22

VOKSENuddannelse

Kong Georgsvej 17, 2950 Vedbæk.

Tlf. og fax 45 89 32 73. E-mail sfa@kvuc.dk

Redaktion: Søren Fersløv Andersen (ansv.)

og Benny Jacobsen.

Udgiver: I/S Voksenuddannelse. Oplag: 950

Forside: Nermin Durakovic

Layout: Karen Hedegaard. Tryk: Kailow Graphic

Deadline for artikler til nr. 116 er den 24.2.2016

Den fremtidige 2-årige hf

Af Peter Zinckernagel
Næstformand i VUC lederforening

Vi skal udvikle en stærkere 2-årig hf-uddannelse, der møder kursisterne bedre, og som giver bedre muligheder for fagligt fokus

■ VUC lederforening ønsker at sikre hf's fremtid ved at udvikle hf, så hf-studerne kan stå endnu bedre rustet til at håndtere fremtidens udfordringerne.

1. Hf er helt afgørende for Danmarks velfærd, men der er også problemer

Knapt 30% af en ungdomsårgang har ikke gennemført en ungdomsuddannelse fem år efter de har forladt folkeskolen. Hf-uddannelsen spiller derfor en helt afgørende rolle for at opnå 95% målsætningen. Prognosen for årgang 2014 er at de vil nå en uddannelsesfrekvens på 93. Uden hf som mulighed ville det ikke kunne lade sig gøre. Herudover spiller hf en stor rolle for unge, der efter 9. klasse er i tvivl, om de er klar til en gymnasial uddannelse. Denne gruppe kan efter 10. klasse – evt. efter en pause – tage en hf-uddannelse og mange gør det.

Tænketanken DEA har i en nylig rapport fremhævet, at hf er et afgørende tilbud for mennesker, der ikke går den lige vej gennem uddannelsessystemet. For unge og unge voksne, der ikke føler sig hjemme i 1.g miljøet på de andre gymnasiale uddannelser.

Det er en udbredt fordom, at hf kun i meget

ringe omfang retter sig mod de lange videregående uddannelser. Dette er en forkert opfattelse. HF – særligt fra VUC – er også en meget vigtig vej til de lange videregående uddannelser. VUC Århus sender mig bekendt 45% af deres hf-studerne videre til universitetet, og KVUC er den største enkeltleverandør af nye studerende ved Københavns Universitet (Dette er ekskl. gsk.)

Alligevel er specielt den 2-årige hf under pres fra nogle debattører, der mener, at hf ikke i sig selv skal give generel studiekompetence. Dette skyldes i nogen grad manglende viden om hf's store betydning for de lange videregående uddannelser, men vi må også erkende, at frafaldet fra hf er større end vi ville ønske, og at relativt lidt færre gennemfører en videregående uddannelse efter en hf, end efter de andre gymnasiale uddannelser.

Det er VUC lederforenings opfattelse at vi skal tage disse problemer alvorligt, og at vi skal arbejde på at udvikle hf, med det mål at fremme gennemførelse og at styrke videreuddannelsesadfærden.

Derfor har vi i foreningen haft et visionsudvalg til at se på hf. Udvalget har bestået af Rektor Mette Jespersen, Randers hf og VUC; Uddannelseschef Trine Larsen v. hf og VUC Nordsjælland, Uddannelseschef Inge Margrethe Clausen, KVUC, Rektor Pernille Brøndum Rasmussen, VUC Vestsjælland Nord, Chefkonsulent Kirsten Preisler, VUC sekretariatet og undertegnede. Indstillingen fra dette udvalg blev forelagt for vores repræsentantskab i september og danner nu udgangspunkt for foreningens politik vedr. hf.

Vi gennemgik hf på VUC så at sige forfra.

2. Hf's kursistgruppe er præget af meget store forskelle

Noget af det vigtigste, der kan slås fast om hf-kursister er at de er meget forskellige, når de begynder på hf. Nogen er næsten klar til universitet direkte og andre har meget betydelige studiemæssige udfordringer. Nogle har væsentlige faglige huller, for andre er der personlige forhold eller forhistorier, der har gjort det vanskeligt at gennemføre en uddannelse tidligere. En ret betydelig

del af hf-kursisterne kommer fra uddannelsesfremmede miljøer og mange har komplicerede uddannelseshistorier bag sig. Som alle hf-lærere på VUC ved, så er heterogeniteten i klasserne en meget stor udfordring for kursisters læring.

Der er også meget forskellige grunde til at vore kursister vælger hf. Nogen vælger det som en effektiv og hurtig vej efter 10. klasse, andre søger det særlige uddannelsesmiljø. Ganske mange unge finder motivationen for uddannelse efter en kortere eller længere periode ude af uddannelse, og mange af dem finder, at hf nu er blevet et godt tilbud for dem.

3. Hf-studerterne skal forberedes til alt fra erhvervsakademier til lange universitetsuddannelser

På VUC går en betydelig del af de færdige hf'ere videre på universitetet, endnu flere fortsætter på professionsuddannelser og en mindre gruppe fortsætter på erhvervsakademier med korte mere praktiske uddannelser. Kursisterne skal altså kunne forberede sig til at være studieparate i overordentligt forskellige miljøer.

4. Hf er næsten lige så bred som stx, men har 33% kortere tid

Den obligatoriske fagvifte i hf er meget bred. Hvis man betragter KS-gruppen og NV som hver tre fag, så er det ikke ualmindeligt at en hf eksamen rummer mere end et dusin fag, hvoraf hovedparten er på C-niveau. Der er ret begrænsede muligheder for at fokusere en hf-eksamen fagligt. Dannelse forstået som faglig bredde er prioriteret meget højt i den ordning for hf, vi har nu. Denne prioritering kan måske siges at ske på bekostning af dannelse forstået som intellektuelt niveau eller studieparathed.

5. Studieparathed og demokratisk handlekraft

I visionsudvalget er vi ikke gået så vidt som til at definere et dannelsesbegreb, men vi mener at hf-uddannelsen skal fokusere på at kursisterne skal kunne erhverve sig studieparathed og demokratisk forståelse og erfaring. I studieparathed indgår efter vores opfattelse problemløsningskompetence, samarbejdsevner, kommunikationsfærdigheder på

dansk og engelsk, og så naturligvis en buket af faglige kompetencer.

I forhold til at studere på en række lange og mellemlange videregående uddannelser har vi lagt til grund, at det er vigtigt at have akademisk træning inden for de vigtigste grundlagsfag for den relevante uddannelse. Vi har derfor lagt til grund at højere faglige niveauer (B- og A-niveauer) i centrale fag er vigtigere for gennemførelse af de akademiske videregående uddannelser, end den store bredde som vi kender i dag. Omvendt er en bredere hf-uddannelse måske det bedste udgangspunkt for en række andre uddannelser.

I VUC har vi jo stor erfaring med at fokus på den efterfølgende uddannelse kan spille en stor rolle for motivationen for hf-kursister. Det er det, der mærkes på en række enkeltfagspakker. Denne erfaring kunne efter vores opfattelse også med fordel bringes i spil forhold til den 2-årige hf. Vi lægger til grund at et klarere fokus på den efterfølgende uddannelse ofte styrker motivationen. Det er begrænset, hvor meget, der kan arbejdes med det i dag, i en hf-ordning, der er meget bundet af obligatoriske krav.

1ste semester koncentrerer om funktionelt dansk, engelsk, matematik og samfundsfag

De meget store forskelligheder kursisterne imellem betyder efter vores vurdering, at vi i højere grad skal kunne møde kursisterne hvor de er, og prioritere grundlæggende færdigheder i dansk, engelsk matematik og samfundsfag. Vi kunne have et første semester, hvor vi fokuserer på at få lagt et stærkere grundlag for parathed til det videre arbejde. Vi tænker her først og fremmest på dansk som grundlagsfag for at kunne læse og skrive intellektuelt, men også på engelsk, matematik og samfundsfag som grundfag for det videre arbejde på hf.

6. Andet semester fokuserer på projekter og bred faglig inspiration

Tanken er at bredden findes i andet semester, der udover fortsat dansk, engelsk og samfundsfag kan rumme projekt- og inspirationsperioder inden for naturvidenskab, teknik og humaniora/samfund

7. Tredie og fjerde semester skal kunne fokuseres

Det er vores grundtanke, at det er helt afgørende at hf fortsat skal opfylde en række akademiske minimumskrav, men at det vil være fordelagtigt, hvis hf i andet år kan folde sig forskelligt ud efter kursisternes interesser og behov.

I løbet af tredje og fjerde semester tænker vi derfor, at de enkelte uddannelsessteder skal kunne tilbyde langt mere forskellige hf-forløb, end vi kender i dag. Når VUC i Aarhus sender næsten halvdelen af deres hf'ere videre til Aarhus Universitet, så kunne det være motiverende for kursisterne, hvis deres andet år i høj grad var rettet mod de krav, de mødes med på universitetet, når de går i gang med næste uddannelse.

Det kunne betyde, at andet år f.eks. var stærkt fokuseret mod ingeniør-området. På den anden side kan det være, at vi på vores skole i Hvidovre kan indrette et andet år, der peger direkte mod en pædagog- eller læreruddannelse, eller måske i mod en interaktiv uddannelse på et erhvervsakademi. Andre hf-udbydere finder måske at en mere bred hf fortsat er det rigtige valg for deres kursister.

Hf-kursister er ældre end gymnasieelever, de har ofte tilegnet sig værdifuld livserfaring gennem deres hidtidige liv, og de oplever ofte at have mere travlt med at få færdiggjort en jobgivende uddannelse. HF er tænkt til at skulle være anvendelsesorienteret, dette er meget lettere at få fat på, når

man i uddannelsen har fokus på, hvad den skal bruges til. Skal jeg være ingeniør, læge, pædagog eller mediegrafiker. På den 2-årige hf som den er nu, er det meget begrænset, hvad der kan gøres, når vi ikke kan koncentrere den faglige sammensætning mere.

8. Mindre central detailstyring – bedre prøveformer

Det er afgørende for hf's troværdighed, at der er central kontrol med kvaliteten og at der er nogle minimumskrav med, hvad en hf-eksamen kræver. Disse krav skal fastlægges af Undervisningsministeriet, men der er ikke nogen særlig grund til, at en hf skal være næsten helt ens alle steder, når blot minimumsniveauerne opfyldes og kontrolleres.

Lad os lære af universiteterne, der har mange motiverende prøver i de første par semestre, så de studerende kommer ordentligt i gang. Vi bruger i dag vel 15-20% af vores ressourcer på eksaminer. Nogle af disse ressourcer kunne ved nytænkning med f.eks. interne prøver af nogle fag og niveauer, frigøres til at give mere tilpasset "indskoling" i første semester, eller på at give ekstra support til sidst.

Kort sagt: Vi skal kunne indrette hf mere efter kursisternes behov, når de begynder og mere efter aftageruddannelserne på andet år.

Campus Bornholm, hf afdelingen

Af Pia Nielsen
Uddannelsesleder hf

Hvilken bekendtgørelse kører I efter på jeres 2-årige hf?
Alm. 2-årig hf.

Har I også 3-årige tilrettelæggelser?
Nej.

Hvilken gennemsnitsalder har kursisterne, når de starter, og hvordan er aldersfordelingen?
I den ene klasse er alle direkte fra 10, klasse dvs. omkring 17 år. I den anden er mange noget ældre. Så der er de i gennemsnit omkring 19 år. Vi har ofte et par elever omkring 25 år.

Hvor går jeres hf'ere hen efter eksamen?
Rigtig mange til mellemlange videregående uddannelser.

Giv et billede af, hvilke fag og niveauer, de vælger.
Vi er en lille skole, så vi har næsten de samme valgfag hvert år. Vi har altid samfundsfag, spansk, Biologi, Idræt på B og psykologi og filosofi eller retorik, samt ofte et erhvervsøkonomihold på c. Enkelte år kan vi have religion på B, latin på C.

Hvilke toninger og særlige forløb tilbyder I?
Kun 2 klasser pr. årgang, så meget lidt toning. Kun den ene klasse har spansk.

Hvilke virtuelle forløb eller delforløb tilbyder I?
Ingen.

Hvor har I de bedste resultater/eksamens-karakterer?
Det har svinget, men generelt er eksamenskaraktererne steget efter vi fik en mere selvstændig hf-profil, efter vi flyttede hf fra stx og over til VUC. På den måde kan vi også skabe flere valghold, fordi de kan kombineres med hf på enkeltfag.

Skriv gerne om jeres toninger og særlige forløb, det kan fx være:
Særlige interesseklasser, fag på højere niveau, ultra-tilføjede fag, indlagte studieophold, vægt på særlige pædagogikker som fx: lektiefri undervisning, cooperative learning, Hatties pædagogiske principper, flipped classroom, projektorienterede klasser. Særlige forløb som fx: kreativ hf, Cold Hawaii, animations-hf, virtuel hf i forskellige former og grader.

Om den to-årige hf på VUC Vestsjælland Syd

Af viceforstander Tove Jacobsen

■ Vi har 6 1. og 6 2. hf-klasser, som alle kører efter hf2-bekendtgørelsen – 2 af klasserne er januar-start. Tilrettelæggelsen er over 2 år. Gennemsnitsalderen på kursisterne er 21 år.

Hf-kursisterne på VUC Vestsjælland Syd går overvejende til korte og mellemlange videregående uddannelser efter endt eksamen. De valgfag, som kursisterne afslutter med, er typisk samfundsfag, psykologi og matematik, selvom vi stort set har hele paletten af valgfag.

Vi tilbyder ved august-starten en klasse, vi kal-

der hf-ekstra, hvor der er mulighed for flere fag og niveauer end ved en ”normal” hf. I løbet af 2 år kan man på hf-ekstra få matematik og/eller engelsk på A-niveau. Det er 4. år hf-ekstra kører og overlever. Især drengene er interesseret i denne klasse.

Derimod har vi forsøgt os med en medielinie i nogle år, som ikke overlevede. Kursisterne oplevede sig her fanget af mediefag på B-niveau. I løbet af deres 1. år blev de mere og mere klar over, hvad de ville bruge deres hf til og fik behov for andre valgfag.

Vi tilbyder på 3. år som forsøg en 2-årig hf

med start i januar. Hf'en har en traditionel opbygning dog med hensyntagen til, at resten af skolen kører august-forløb, hvorfor semesteropbygningen er anderledes for så vidt angår de obligatoriske fag. Valgfagstilbuddet er det samme for hf-januar-kursisterne som for hf-august-kursisterne, det eneste de ikke kan få er engelsk på A-niveau.

Vi har de bedste resultater blandt vores kursister på hf-ekstra og på januar-forløbet.

Vores fokus, hvad angår de 2-årige-hf'ere, går pt. i retning af udlusningen til uddannelse. Vi arbejder på en målrettet indsats fra vejledningen med information og ledsagelse, så ansøgningen til en videregående uddannelse er klaret, når kursisterne forlader os efter endt eksamen.

Om den to-årige hf på Herning HF og VUC

Af rektor Anne Vandsø Madsen

Navnet på jeres institution

Herning HF & VUC – 8 hf klasser på 2. år og 7 klasser på 1. år.

Hvilken bekendtgørelse kører I efter på jeres 2-årige hf?

Hf2 bekendtgørelsen.

Har I også 3-årige tilrettelæggelser?

Nej.

Hvilken gennemsnitsalder har kursisterne, når de starter, og hvordan er aldersfordelingen?

Da vi er lokalområdets eneste hf udbud optager vi mange elever direkte fra 10. klasse eller efterskoler. Ca. 55%

Hvor går jeres hf'ere hen efter eksamen?

Typisk de korte eller mellemlange uddannelser. Professionsbachelor eller kvu.

Giv et billede af, hvilke fag og niveauer, de vælger.
Mange vælger idræt B – mat B – psykologi B.

Hvilke toninger og særlige forløb tilbyder I?

HF Design – HF Business – HF lektielet – Engelsk A linjen – Asperger HF og Voksen Linjen.

Hvilke virtuelle forløb eller delforløb tilbyder I?

I samarbejde med VUC Viborg-Skive og VUC

Holstebro udbydes stort set alle fag på alle niveauer.

Hvilke toninger og særlige forløb har I succes med, og hvilke har vist sig ikke at slå igennem?

Vi startede HF Design i 2013 og vi har oprettet linjen hvert år. I 2015 startede vi HF Business og fik ansøgere nok til ca. en halv klasse. I år kører vi derfor en hybridklasse med de to linjer, hvor fællesfagene læses samlet og valgfag læses separat.

Skriv gerne om jeres toninger og særlige forløb, det kan fx være:

Vores toninger bygger på samarbejde med og brobygning til lokale videregående uddannelser. HF Design er et samarbejde med Via Design (tidligere Teko), hvor eleverne undervises i design og innovation på VIA Design af en lærer herfra en dag om ugen. HF lærerteamet arbejder tværfagligt med toning af fagene og størst mulig anvendelsesorientering.

HF Business er et samarbejde med Erhvervsakademiet Midt Vest. Eleverne undervises en dag om ugen på Erhvervsakademiet af en lærer herfra i afsætning B. Tværfaglighed og anvendelsesorientering i fællesfagene gælder også her.

Begge linjer kvalificerer til optag på de videregående uddannelser. De unge oplever linjerne som en begyndelse på en videregående uddannelse og er mere motiverede end generelt på ordinære hf-forløb.

To-årigt hf på KVUC

Af uddannelsesleder Karin Rosenmejer Larsen

■ I 2011 op startede vi vores første årgang med 2-årigt hf med 2 spor. Siden 2013 har vi haft 5

spor. Vi følger UVM's bekendtgørelse for uddannelse til 2-årigt hf for alle grundfagene. Valgfagene læses i flere tilfælde efter valgfags- eller stx-bekendtgørelsen.

De ministerielt fastsatte bestemmelser for uddannelsens struktur og indhold reducerer i høj grad det enkelte uddannelsessteds mulighed for at inkorporere egne pædagogiske og didaktiske overvejelser i forhold til fagernes placering. KVUC's opbygning følger således mange andre udbydere af uddannelsen, se nedenfor.

Vi afprøver dog inden for de bekendtgjorte rammer mere komprimerede forløb for de enkelte fag, idet vi fra enkeltfags hf har gode erfaringer med at kursisterne følger færre fag pr. semester.

Sådan ser en toårig hf ud

1. hf	Introduktionskursus			Studieværksted			
	Dansk	Engelsk	Kultur- & /samf.-fag	Matematik	Naturvid.-faggruppe	Idræt	Praktisk-musisk fag
2. hf	Studieværksted						
	Dansk	Engelsk	Kultur- & /samf.-fag	Valgfag 1	Valgfag 2	Evt. valgfag 3	Større skr. opgave

De mest hyppige forekommende valgvalg er matematik B, engelsk A, samfundsfag B, psykologi C og erhvervsøkonomi C. Kursisterne har mulighed for i visse valgfag at vælge en "fifty/fifty" tilrettelæggelse, hvor der er 50% virtuel undervisning. Denne mulighed findes i fagene engelsk A, sam-

fundsfag B, matematik B, psykologi og organisation C.

Vi har ikke afprøvet den tre-årige tilrettelæggelse, men der er ingen tvivl om at den udvalgte gruppe af kursister kunne have fordel af et længere forløb. Mange kursister føler sig pres-

set over det høje antal konfrontationstimer og den tilhørende mængde lektier og skriftlige afleveringer.

Kursisterne var ved kursusstart i august 2015 i gennemsnit 21,7 år. Vi har i år haft flere der kommer direkte fra 10. klasse. Det gør, at vi til næste år tilbyder en voksenklasse, idet et aldersspænd på 17-36 år i for høj grad udfordrer sammenhængskraften i klasserne. For ca. en tredjedel af kursisterne gælder det, at de har en afbrudt ungdomsuddannelse bag sig.

Derfor har vi i studieværkstedsforløbet fokus på at oparbejde en robusthedskompetence udover de i bekendtgørelsen fastsatte mål om at støtte kursisterne i udviklingen af gode studie- og arbejdsvaner og styrke deres bevidsthed om læreprocesser. Vi vil i forbindelse med den kommende ombygning af KVUC's bygning Vognmagergade medtænke de fysiske betingelser for at skabe stærke kursistfællesskaber til gavn for studiemiljøet.

Grundet vores korte erfaringsgrundlag og derfor følgende reducerede mulighed for et statistisk brugbart materiale, har vi endnu ikke lavet særskilt undersøgelse af, hvor vores 2-årige hf'ere går hen efter eksamen. For KVUC generelt gælder det, at vi har en høj frekvens af kursister der påbegynder en lang videregående uddannelse sammenlignet med andre VUC'er.

I august 2015 startede en lektiereducerende klasse og fire hf-standard klasser. Kursisterne i standardklasserne er unge der er interesserede i en bred og almen gymnasial ungdomsuddannelse med et varieret brug af forskellige undervisningsformer, og som ikke fra start ønsker at lægge sig fast på bestemte valgfag.

Vi har som mange andre VUC'er valgt for tredje år at tilbyde et lektiereducerende forløb, da mange kursister ikke har hensigtsmæssige studievaner og tilstrækkelige skrive-og læsekundskaber

med sig fra tidligere skolegang. Samtidigt med at en del af dem lever under sociale omstændigheder, hvor lektielæsning i hjemmet er begrænset.

I dette kursusår deltager vi i projekt lektie-minimering og læsning sammen med VUCHA og Nordvestsjælland VUC og HF under ledelse af Nationalt Videncenter for Læsning. Det overordnede mål er fastholdelse af og bedre læring for hf-kursister på VUC med fokus på lektieintegreret undervisning. Med vores deltagelse i projektet håber vi på en højere grad af afklaring af de fordele og ulemper der er ved lektieintegreret undervisning. Desuden skal det gerne styrke lærernes kompetencer i forhold til de store pædagogiske udfordringer der er ved at skulle læse størstedelen af fagets tekster sammen med kursisterne. Projektet foregår som en vekslen mellem fælles workshops og mellemliggende afprøvninger af nye metoder i de enkelte læreres egen undervisning.

Det lektiereducerende forløb lader til at styrke fastholdelsen, men giver ikke nødvendigvis bedre eksamenskarakter.

Vi har tidligere forsøgt at udbyde fagtonede klasser (med fokus på naturvidenskabs- sprog- eller erhvervsfaglige fag), men der har indtil nu ikke været tiltrækkelig søgning til disse. Noget tyder på at de unge ønsker at holde alle døre åbne og skyde valget af tilvalgsfag til sidst i forløbet. Vi har heller ikke opnået tilstrækkelig søgning til hf-projekt klassen, hvor undervisningen i høj grad skulle være projektorienteret.

Vi forsøger dog til næste kursusår at udbyde en hf-innovation for de kursister der er interesserede i at arbejde med fagene innovation og erhvervsøkonomi som valgfag, samt enten international økonomi B eller samfundsfag B. Desuden vil undervisningen på denne toning i perioder planlægges som problemorienterede projektforsøg.

VUC Hvidovre/Amager

Af uddannelseschef Jacob Kjærgaard

■ VUC Hvidovre/Amager følger Undervisningsministeriets HF-bekendtgørelse. Vi har ikke 3-årige hold, men tilbyder E-learning, hf-enkeltfag og Pakkerne (Politi, Sygeplejerske og pædagog). Gennemsnitsalderen er ca. 22 år og kursisterne søger ind på vidt forskellige uddannelser, dog med en tendens til professionsuddannelser på Metropol og UCC. Bemærkelsesværdigt er det dog, at en forholdsvis stor andel også søger mod Universiteterne.

Generelt tilbyder vi ikke særlig mange valgfag. Vi har det sidste par år skruet ned for de små hold (spansk, tysk, design og italiensk), for til gengæld at have fokus på den pædagogiske udvikling på de resterende fag (mediefag, musik, psykologi og erhvervsøkonomi). Der er meget stor efterspørgsel på psykologi, mediefag og erhvervsøkonomi og vi vil gerne på sigt koble den innovative didaktik mere på udviklingen af disse.

Siden august måned har vi været en profilskole. Vi udbyder fire profiler: "UNI-linjen", hvor vi i et tæt formaliseret samarbejde med RUC gør overgangen mellem hf og Universitet lettere. Kursister får flere gange i deres studietid lov til at følge undervisningen på flere fakulteter og de studerende fungerer som vejledere for vore kursister. "Disaster-class", hvor klassen hjælper og er med at udvikle nødhjælpsprogrammer og sætte fokus på katastrofer.

"Byen – København, Berlin, New York", hvor undervisningen tager afsæt i udviklingen af byer, og hvor en stor del af undervisningen foregår på Ipads i byerne. og sidst en "innovationslinje", hvor den innovative didaktik og det at skabe værdi for andre er omdrejningspunkterne. For mere information henvises til vores hjemmeside www.vucha.dk.

Derudover er vi med i et stort "lektie-minimering og læseforståelsesprojekt". Her er der fokus på metodeudvikling i den daglige undervisning,

når man skaber læring uden lektier. Det er det nationale videntcenter for læsning der er katalysatorer i dette projekt.

Vi har også et stort matematikprojekt: "VUC Hvidovre/Amager løfter matematikken", hvor alt matematik er placeret på samme tid og hvor kursisterne differentieres i tre forskellige grupper efter faglig niveau: De opdeles i luksusholdet (to-lære-re), normalholdet og talentholdet.

Sidst men absolut ikke mindst har vi kørt et stort opstartsprojekt for alle hf'ere. I de første fire uger blev alle kursister præsenteret for de forskellige profiler og blev screenet i dansk og matematik. Først efter fire uger blev klasserne dannet.

For yderligere information om alle skolens projekter henvises til www.vucha.dk/læring.

Vi har selvsagt kun været i gang i næsten fire måneder med de nye profiler og pt. tegner der sig et billede af at UNI-linjen og Byen er de største succeser, men det er dog for tidligt at skrive noget om det endnu. Derudover har projekterne i den grad været gode at have, og givet lærerne og ledelsen en forstyrrelse der giver anledning til at snakke om didaktik, pædagogik og læring.

Sidst, men ikke mindst har vi to overordnede fokusområder: Synlig læring og skriftlighed. Vi har en vision om, at alle lærere om et år er i stand til at skabe undervisning med synlig læring i klasserummene, og vi har et task force ("team synlig læring") som hele tiden hjælper og støtter lærerne i udvikling og støtte af dette.

Mange af disse tiltag skal ses i lyset af, at kursisterne i specielt matematik og dansk har haft svært ved at opnå gode resultater, men i samfundsfag og kemi har vi dog haft en god udvikling.

For at opsummere, er det svært at sætte ord på, hvordan alle disse tiltag virker ift. til at have fokus på læring, men jeg lover, at vi næste år kan give et langt mere verificeret billede af tiltagene. Hvad virker, og hvad virker ikke?

To-årigt hf på VUC Roskilde

Af uddannelsesleder Nanna Lund

■ I Roskilde har vi 3 spor, der kører efter bekendtgørelsen for to-årigt hf samt en musikklasse og en medieklasse, der er tilrettelagt som et toårigt forløb under enkeltfagsbekendtgørelsen. Vi har ikke pt nogen treårige tilrettelæggelser, men tidligere erfaringer med vores musikklasser viser, at det i høj grad ville være et relevant tilbud som ville gøre det muligt at fastholde en udsat gruppe kursister i uddannelse.

Størsteparten af vores kursister på hf generelt falder i gruppen af 20 til 25-årige, og det samme billede tegner sig for de toårige klasser. Gruppen af 18 til 20-årige og gruppen af 25 til 30 årige udgør begge ca 20%, medens gruppen af kursister der er fra 30 til 70 stort set ikke findes på den toårige hf eller i vores musikklasser .

Vores kursister søger i langt højere grad end landsgennemsnittet mod universitetsuddannelser og søgningen mod professionsbacheloruddannelserne er tilsvarende lavere, til trods for at vi både har velsøgte pædagog- og sygeplejerske-pakker. Søgningen mod erhvervsakademierne er identisk med landsgennemsnittet , og det er en del af vores strategi at vejlede flere kursister denne vej.

Tendensen i kursisternes valg af valgfag er muligvis en afspejling af at mange sigter mod universitetsuddannelser idet især matematik på A og B-niveau og samfundsfag på B-niveau er populært.

Pædagogisk "taskforce"

I forbindelse med at vi på VUC Roskilde gerne har villet højne kvaliteten og fastholdelsen på vores to-årige hf, har vi i dette skoleår haft en "pædagogisk taskforce". Taskorcen har i samarbejde med klasseteam arbejdet med tilrettelæggelse af blokdage (1 pr. fag pr. halvår) og tværfaglige projektperioder for at øge fællesskabet i klasserne, fokuset på uddannelsens generelle progression og det anvendelsesorienterede.

En del af dette arbejde har også omfattet de to musikklasser, der har mange fællestræk med de

almindelige klasser. Rent rammemæssigt har vi for første gang i år valgt at samle alle hf-klasserne i den samme bygning og førsteårsklasserne på den samme etage for også at styrke fællesskabet mellem klasserne. Skemaerne er koordinerede således, at alle de fælles fag har timeoverlap for at understøtte muligheden for lærersamarbejde, som vi har meget positive erfaringer med. Der er ligeledes koordineret med vores studieværksted så det er muligt at trække en ekstra faglærer ind en gang om ugen.

Med vores nuværende kursistgruppe vil vi i fremtiden komme til at arbejde endnu mere med at skabe stærke kursistfællesskaber men også, tror jeg, med at bryde den traditionelle klasseundervisning op. Måske skal vi også se på en gentolkning af begrebet "studieaktivitet", sådan at vi i højere grad fokuserer på kursisternes læring frem for deres tilstedeværelse i klassen?

Lektieminimering

Vi har kørt den ene af vore tre toårige klasser som lektieminimeret siden skoleåret 11/12. Det klumpede begreb dækker over, at vi ikke vil forpligte os på at skulle være tilbyde lektiefri undervisning men at teamet om klassen løbende arbejder på at netop minimere lektiemængden og lægge tid ind i undervisningen til at kursisterne kan læse.

Der ligger en stor opgave i at udvikle en klassekultur hvor den manglende lektielæsning modsvares af en tilsvarende høj arbejdsintensitet i klassen, og det lykkes ikke lige godt i alle klasser. Det er tydeligt, at det også for de enkelte lærere kræver et stykke arbejde at tilpasse undervisningen på denne måde, og at fagene er forskelligt udfordrede, men der er ingen tvivl om, at vi bliver dygtigere til det for hver årgang, og at det giver en mere positiv og konstruktiv hverdag når både lærer og kursister holder op med at forvente at kursisterne læser lektier, derfor er der også et tydeligt fastholdelsesaspekt for visse kursisttyper. Der er ikke noget i eksamensresultaterne der tyder på at kursisternes læring tager skade af denne form.

Endelig skal det bemærkes, at det er meget tydeligt at denne tilrettelæggelsesform ikke passer alle kursisttyper, men at mange faktisk trives med og ønsker at kunne tage arbejde med hjem.

Musik-hf

Musik-hf på VUC Roskilde hænger nøje sammen med det lokale musiske miljø, der er præget af Musikcaféen Gimle, Foreningen Råstof Roskilde, miljøet omkring Roskilde Festival samt en aktiv musisk skole. Det betyder, at der er de nødvendige samarbejdspartnere rundt om skolen, der skal til for at give toningen substans samtidig med, at der er lagt et betydeligt og vedholdende udviklingsarbejde af de medarbejdere der har bygget konceptet op for at få toningen til at fungere.

Skemaet for musik-hf er bygget op så der er tid til workshops og øvesessions. Kursisterne der søger denne toning er villige til at rejse forholdsvis langt efter den og ud over de særlige aktiviteter får de en fuld hf med musik på A-niveau.

De lærere der arbejder med musikklasserne forsøger at inddrage musikken så meget som muligt, men det er en klar pointe, at de to halvdele af navnet ”musik-hf” er lige vigtige, og at der kan være en udfordring i at holde fast i dette overfor kursisterne. De 5 årgange vi har haft i huset indtil videre har været meget forskellige, men det er gennemgående at en ret høj andel af kursisterne har forskellige tilstande som fx ADHD eller lignende. Det giver selvfølgelig en række didaktiske udfordringer, men det er vores klare vurdering at mange af de kursister der gennemfører en musik-

hf ikke ville have gennemført en ungdomsuddannelse uden denne toning til at gøre det vedkommende for dem.

Medielinjen

Vores medietoning er lige som musik-hf en toårig tilrettelæggelse under enkeltfagsbekendtgørelsen, men den er (endnu) ikke lige så søgt. Vi startede tilbuddet i 2014 og det faglige flagskib er valgfaget Kommunikation og IT som findes i HTXs fagrække. Kursisterne har faget på C-niveau første år og C-A-niveau andet år.

Fælles for alle de to-årige klasser og toninger på Roskilde VUC er, at kursistgruppen er utroligt varieret. Samtidig med at mange er sårbare er der også mange, der er robuste. Det faglige niveau er bredt ud over hele spektret og kursisternes lyst og evne til at indgå i de nødvendige læringsfællesskaber er ikke nødvendigvis givne når de kommer ind af døren.

Det kræver, at vi hele tiden arbejder med at tilpasse tilrettelæggelse og læringsrum når kursisterne er så foranderlige som de er. En nærmere beskrivelse af vores tilgang til undervisningen vil blive for lang i denne sammenhæng men kort kan jeg sige at vores didaktiske og pædagogiske beredskab er ganske bredt, idet vi ikke har fundet en enkelt metode der sikrer succes. Lærerne arbejder i en velkonsolideret teamstruktur om den enkelte klasse og bruger ofte metoder baseret i cooperative learning, innovative læreprocesser, in flipping og fra i år også specifikt synlige mål for læring samtidig med, at vi arbejder målrettet med at blive bedre til at inddrage IT meningsfuldt i undervisningen.

HF på VUC Aarhus

Fag og uddannelser & særlige profiler og tilrettelæggelser

Af kommunikationskonsulent Erik Højerslev

■ VUC Aarhus er en stor skole, som i august 2015 flyttede ind bygningskomplekset på Dalgas Avenue 2 i hjertet af Aarhus, hvor Ingeniørhøjskolen tidligere holdt til. Dermed blev VUC Aarhus for første gang i skolens 57 årige historie samlet på én adresse med plads til de på årsbasis ca. 6.000 kursister svarende til ca. 2.000 årskursister samt skolens ca. 330 medarbejdere.

I 2014 foregik 63 pct. af skolens samlede aktiviteter i skolens HF-afdelinger, nærmere bestemt HF-enkeltfag med 51 pct. og 2-årigt HF med 12 pct. af aktiviteterne. Hertil tegner gymnasial supplerung sig for 15 pct. svarende til ca. 1.000 CPR-kursister, så VUC Aarhus er på mange måder en skole med en markant ”gymnasial profil” og er bl.a. én af landets største leverandører af studerende til Aarhus Universitet, som sammen med professionsuddannelserne er vores største aftagere.

Vi har et meget stort udbud af HF-fag og -uddannelser særligt tilrettelagt ift. skolens meget heterogene målgruppe, som er voksne i mange forskellige aldre og steder i livet og med forskellige sociale baggrunde. Fælles for de fleste af dem er dog, at de har prøvet andet end den lige skolevej, f.eks. erhvervsarbejde, anden uddannelse og udlandsophold. I det følgende beskrives HF-tilbuddene på hhv. HF-enkeltfag (HFE) og 2-årigt HF (HF2).

HFE

HF via enkeltfag er for dem, der gerne vil have en fleksibel HF-uddannelse, som kan tilpasses en travl hverdag med f.eks. børn, arbejde eller andre vigtige gøremål. Man kan nøjes med at tage ét eller flere fag, som man så kan vælge at udbygge til en hel HF-eksamen. Man kan tage enkeltfagene som helårsforløb med start i august, og de fleste af fagene kan også tages som halvårshold med kursusstart i både august og januar, og der er mulighed for un-

dervisning både dag og aften. Mange HF-enkeltfag kan også tages som fjernundervisning via nettet. I skoleåret 2015-2016 blev der udbudt 29 forskellige HF-enkeltfag fordelt på i alt 51 faglige niveauer foruden hhv. Kultur- og samfundsfaggruppen og Naturvidenskabelig faggruppe.

På HFE er der følgende seks tilrettelæggelser (fagpakker), som imødekommer forskellige behov:

- Hvis man vil søge ind på enten socialrådgiver- eller pædagoguddannelsen, kan man tage én af to fagpakker, som indeholder fag og niveauer, som kvalificerer til at kunne søge ind på disse uddannelser. Fag og niveauer på socialrådgiverpakken er dansk A, engelsk B, psykologi C og samfundsfag B. Fag og niveauer på pædagogpakken er dansk A, engelsk B, psykologi B og samfundsfag C.
- Hvis man vil søge om optagelse på Politiskolen, kan man følge Forkursus til Politiskolen og der få en lang række fag og kompetencer, som konkret kan bruges til selve optagesprøven. Man kan også bruge kurset til at blive rustet til politiuddannelsen og det kommende politiarbejde. Fag og niveauer er dansk A, engelsk B, samfundsfag C, psykologi C, idræt og samarbejde & kommunikation.
- Hvis man gerne vil tage en HF-uddannelse via enkeltfag på 2 eller 3 år, kan man tilmelde sig en enkeltfagsklasse. Fag og niveauer er dansk A, engelsk B og matematik C. Hertil: Kultur- og samfundsfaggruppen, naturvidenskabelig faggruppe, 2-5 valgfag samt Større Skriftlig Opgave (SSO).
- Vi har mange enkeltfagskursister, der har brug for at tage fagene dansk A, engelsk B og matematik C. Derfor er der lavet en fagpakke, der indeholder netop de tre fag. Undervisning i kernefagene ligger i tidsrummet kl. 8.15-14.15.
- HF Ordblind er en 3-årig HF-uddannelse via enkeltfag særlig tilrettelagt for ordblinde. Man deltager i specialundervisning for ordblinde, som er placeret lige før eller efter den almindelige undervisning. Der er lagt ekstra tid ind i skemaet, så man kan skrive størstedelen af sine skriftlige opgaver på skolen, mens lærerne er til

stede. Man har mulighed for at få en IT-rygsæk eller IT-programmer, som kan kompensere for læse- og skrivevanskeligheder.

- HF Stage er et samarbejde mellem Teaterhuset Filuren og VUC Aarhus. Her kan man tage en HF-uddannelse på 3 år, hvor man følger et almindeligt HF-forløb via enkeltfag, som VUC Aarhus udbyder og er ansvarlig for, koblet med dramaundervisning og teateropførelser, som Filuren er ansvarlig for. Ved at strække HF-uddannelsen over 3 år får man tid til at fordybe sig i såvel de boglige som kreative fag.

HF2

På VUC Aarhus har vi haft HF2 siden august 2009, og vi har løbende forsøgt os med særlige HF2-profiler tilpasset forskellige behov og målgrupper. I skoleåret 2015-2016 tilbød vi følgende HF2-tilrettelæggelser:

- HF CLASSIC, som vel bedst kan beskrives som en ”almindelig 2-årig HF”. Valgfag har man på andet studieår, så man har tid til at finde ud af, hvilke valgfag man ønsker blandt skolens meget store udbud af fag og niveauer. På første år skal man dog vælge ét af følgende praktisk-musiske fag på C-niveau: Billedkunst, design, mediefag eller musik. Flere af klasserne er planlagt parallelt, og efter ca. to uger niveaudeler man i engelsk, og efter ca. 3-4 uger niveaudeler man i matematik.
- HF LEKTIELIGHT, som er for dem, der har svært ved at få lavet sine lektier. Der er skåret ned på hjemmearbejdet, men skruet op for antallet af timer på skemaet, så man kan nå at lave de fleste lektier på skolen.
- HF SPORT & SUNDHED, som er for dem, der interesserer sig for sportens rolle i samfundet, og som er nysgerrige efter at vide mere om, hvordan kroppen fungerer. Det er også for dem, der går op i sundhed, og som gerne vil blive klogere på sammenhængen mellem kost, krop og bevægelse. På HF Sport & Sundhed får man ikke kun teoretisk viden om sport og samfund, men kommer i høj grad til at arbejde praktisk og konkret med emnerne i de forskellige fag.

F.eks. gennem eksperimenter i biologi eller kemi, ekskursioner til træningscentre og idræts-højskole og på klassens studietur til Berlin på uddannelsens andet år. På andet år besøges en række af de uddannelser, som HF Sport & Sundhed især er rettet imod. På uddannelsens første år har man billedkunst C som sit praktisk-musiske fag. Man vælger først valgfag på andet år, hvor oplagte valgfag er idræt B, matematik B, biologi B eller psykologi C.

- HF GLOBAL er målrettet dem, der synes, at kulturmøder og kulturelle konflikter lokalt som internationalt er interessante, og at det globale udsyn til andre sprog, værdier og levevis er spændende. Undervisningen på HF Global veksler mellem fagopdelt undervisning og projektp perioder, hvor flere fag samarbejder om at belyse en fælles problemstilling. Tilgangen til det globale er ikke kun teoretisk. Man kommer til at arbejde praktisk og anvendelsesorienteret i fagene bl.a. gennem ekskursioner, medieproduktioner, kontakt til nødhjælpsorganisationer og feltarbejde samt på klassens studietur til Berlin på uddannelsens andet år. På andet år integreres praktikbesøg på en række af de uddannelser, som HF Global især er rettet imod. På uddannelsens første år har man mediefag C som sit praktiskmusiske fag. Man vælger først valgfag på andet år, hvor oplagte valgfag er engelsk A og enten spansk B, tysk B, mediefag B eller samfundsfag B.

På HF2 er der følgende rammer for studiet:

- Uddannelsen indledes med en faglig intro tur, og andet år skal man med sin klasse på studietur til Berlin.
- Der er lærerteams, der arbejder målrettet for at sikre faglig progression for kursisterne.
- Der er tilknyttet tre tutorer til hver HF2-klasse, og de skal bl.a. inddrage kursistrepræsentanter i en række årlige møder, som sigter mod at forbedre rammerne for uddannelsen.
- Der arrangeres projektuger, ekskursioner og meget andet.
- Hvert år afholdes HF-DAGEN, hvor HF2-kursister sammen med HF-studerende fra hele

Aarhus fordyber sig i helt anderledes undervisningsaktiviteter. Der afholdes en lang række forskellige workshops, som spænder fra det kreative til det naturvidenskabelige.

- For alle skolens kursister gælder, at der er en lang række sociale aktiviteter på skolen, som man kan deltage i. Hver måned er der således fredagscafé, og med jævne mellemrum er der foredrag, debat og lignende med folk udefra, der på forskellig vis er med til at præge det samfund, vi lever i.

I kommende skoleår oprettes desuden en HF2-klasse med særligt fokus på projektarbejde og anvendelsesorientering.

Udvalgte tal vedr. HF på VUC Aarhus

Karaktergennemsnit:

- Både i 2013 og 2014 havde HF2 på VUC Aarhus landets højeste karaktergennemsnit ud af landets i alt 93 HF-uddannelser med karaktergennemsnit på hhv. 7,4 og 7,6. I 2015 ligger VUC Aarhus på en fjerdeplads og er med et samlet gennemsnit på 7,0 et godt stykke over landsgennemsnittet, som i 2015 var på 6,1.
- I 2015 havde HFE på VUC Aarhus med 7,3 landets fjerdehøjeste karaktergennemsnit, hvor landsgennemsnittet til sammenligning var 6,8. I 2014 var karaktergennemsnittet på HFE 7,1.

Karakterforbedring (socioøkonomisk reference):

- Socioøkonomisk reference er en betegnelse for forskellen mellem på den ene side de karakterer, man burde få, når man medregner social baggrund, og så på den anden side de karakterer, man rent faktisk får. I perioden 2012-2014 havde HF2 på VUC Aarhus en socioøkonomisk reference på +0,7, og dermed har skolens HF2-kursister opnået en karakterforbedring på 0,7 karakterpoint over, hvad de burde have fået set over en treårig periode, hvilket er landets bedste resultat.
- Vi udmærker os med særlig høj karakterforbedring i følgende fag og niveauer: Dansk A, skrift-

lig (+0,8), engelsk B, skriftlig (+0,9), matematik B, skriftlig (+1,4) og matematik C, skriftlig (+1,1).

Om søgemønstre ift. videregående uddannelse:

- Ift. landstallene for HF har VUC Aarhus i 2013 13 pct.point flere, der optages på universitetet, og 8 pct.point færre, der optages på professionsuddannelserne.
- 145 VUC Aarhus-dimittender ansøgte om optagelse på AU ud af i alt 164 ansøgninger om optagelse på universitet. Heraf blev 128 optaget på AU.
- Antal optagne VUC Aarhus-HF-dimittender ekskl. standby var i 2014 371 (335 i 2013). Heraf blev 39 pct. (43 pct. i 2013) optaget på universitetet, 47 pct. (46 pct. i 2013) på professionsuddannelse, 13 pct. (10 pct. i 2013) på erhvervsakademi og 1 pct. (1 pct. i 2013) på kunstnerisk uddannelse. .

Køn- og aldersfordeling

I en optælling pr. 15. november 2015 er den procentvise aldersfordeling med angivelse af køn i parentes (k = kvinder, og m = mænd) af de i alt 1.619 CPR-kursister på HFE som følger:

- 12,4% under 20 år (130 k, 71 m)
- 47,3% i alderen 20-24 år (415 k, 350 m)
- 23,1% i alderen 25-29 år (198 k, 176 m)
- 8,2% i alderen 30-34 år (70 k, 62 m)
- 9,1% over 35 år (103 k, 44 m)

I en optælling pr. 15. november 2015 er den procentvise aldersfordeling med angivelse af køn i parentes (k = kvinder, og m = mænd) af de i alt 201 CPR-kursister på HF2 som følger:

- 30,3% under 20 år (34 k, 27 m)
- 49,8% i alderen 20-24 år (49 k, 51 m)
- 15,4% i alderen 25-29 år (8 k, 23 m)
- 3,5% i alderen 30-34 år (2 k, 5 m)
- 1,0% over 35 år (1 k, 1 m)

Horsens HF & VUC – rummelig skole med ambitioner

Af kommunikationsmedarbejder Vibe Halbirk

■ Hos os kan kursisterne tage en hel hf-uddannelse eller enkelte fag. Vi sammensætter fleksible uddannelsesforløb. På det 2-årige hf lægger vi vægt på at skabe et socialt miljø, hvor alle føler sig godt tilpas, da vi er overbeviste om, at det skaber bedre læring. Vi er kendt for et rummeligt skolemiljø med høj faglighed. Vi har tradition for at behandle kursisterne som voksne og selvstændige mennesker.

Skolens liv

Horsens HF & VUC er en levende skole med fodboldklub, kor, frivillig musik og fællestimer med forskellige temaer, studieture til København og til udlandet, ekskursioner, fredags-café og et kursistråd med stor indflydelse på skolens liv.

Vægt på studievejledning

Som skole tilbyder vi kursisterne en helt almindelig hf. Vores hf-enkeltfag giver os mulighed for at imødegå individuelle behov. Vi prioriterer studievejledningen højt, og vores studievejledere er blevet kaldt ”verdens bedste” af tidligere hf’ere.

Tutor- og mentorordning

Alle kursister får i begyndelsen af 1. hf en tutor (en lærer), der rådgiver den enkelte kursist fagligt gennem uddannelsen. Har kursisterne særlige

udfordringer på grund af sygdom, sociale problemer eller diagnoser, kan de blive tildelt en mentor, der følger dem tæt gennem uddannelsesforløbet.

Lektiehjælp i studiecafé

Skolen har netop moderniseret studiecaféen, så kursisterne har et endnu bedre sted at fordybe sig, arbejde i grupper og udveksle erfaringer. Horsens HF & VUC har også øget det antal timer, hvor faglærere hjælper kursisterne med lektierne i studiecaféen. Her kan de også søge vejledning i at skrive stile og opgaver hos vores skrive-læsevejledere. Vi oplever, at kursister går til flere eksaminer og får højere karakterer, når de bruger studiecaféen.

Særligt gode resultater i faget dansk

Dansk har været et af skolens indsatsområder, og fem af vores dansk-lærere og skrivevejledere har blandt andet udgivet Skriveportalen, hvor dansk-lærere fra andre skoler henter skriveforløb og inspiration. www.skriveportalen.dk

Ordblinde tager eksamen her

Horsens HF & VUC har en stor ordblindes afdeling, hvor alle kan blive testet og få den hjælp, de har brug for. Vi har mange eksempler på ordblinde, der dimitterer med flot eksamen.

Faktaboks

Horsens HF & VUC tilbyder to-årig hf, tre-årig hf og hf-enkeltfag. Almen voksenuddannelse (AVU), forberedende voksenundervisning (FVU), ordblindundervisning (OBU), virksomhedskurser og realkompetencevurdering.

I 2014 havde vi 161 årskursister på HF2 og 416 årskursister på hf-enkeltfag.

Undervisningen kører efter bekendtgørelse om uddannelsen til toårigt hf, valgfagsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om hf-uddannelsen tilrettelagt som enkeltfagsundervisning for voksne.

Horsens HF & VUC prioriterer studievejledning højt. Her taler studievejleder Janich Frederiksen med en kursist

Tre-årig hf

Hvis kursisterne har børn, arbejde eller andet, der betyder, at de har brug for lidt mere tid til deres uddannelse, kan de vælge at tage hf-eksamen på 2½ eller 3 år på hf-enkeltfag.

Horsens HF & VUC's valgfag

A-niveau: Matematik og engelsk

B-niveau: Billedkunst, biologi, fransk, fysik, idræt, kemi, matematik, mediefag, musik, religion, samfundsfag, spansk og tysk

C-niveau: Billedkunst, design, dramatik, erhvervs-

økonomi, filosofi, fysik, innovation, mediefag, musik, psykologi og tysk.

Kursisternes alder på Horsens HF & VUC

På den to-årige hf er de fleste kursister mellem 18 og 21 år. Som noget særligt forsøgte vi at oprette en "voksenklasse" for kursister over 21 år. Vi kunne dog ikke samle en hel klasse – men i en af hf-klasserne er halvdelen over 21 år. På hf-enkeltfag er gennemsnitsalderen noget højere. Kursisterne er typisk i 20'erne, og vores ældste kursist er i 40'erne.

Hf-studenternes uddannelsesvalg

Af Lars Klewe

Om målgrupperne for de gymnasiale ungdomsuddannelser

De fire ungdomsgymnasiale uddannelser har på flere måder forskellige målgrupper.

De har blandt andet forskellige målgrupper, hvad angår køn. På stx og på de 2-årige hf-kurser er der en klar overvægt af kvinder, mens der på hhx er en nogenlunde ligelig fordeling af kvinder og mænd. På Htx derimod er der en massiv overvægt af mænd.

Aldersmæssigt er der også tale om forskellige målgrupper. På stx er næsten alle eleverne 15–16 år, når de starter i gymnasiet. Det gælder også de fleste af eleverne på hhx og htx, men der er her også en del af eleverne, der er lidt ældre. Aldersmæssigt er det især eleverne på de 2-årige hf-kurser, der adskiller sig fra de øvrige gymnasiale uddannelser. På de 2-årige hf-kurser er det således kun omkring en tredjedel af eleverne, der er 15–16 år, når de starter på hf-uddannelsen, men andelen af 'ældre' elever, der er 18 år eller derover udgør mere end en tredjedel af hf-eleverne. I det hele taget er der en langt større spredning i hf-elevens alder sammenlignet med eleverne på de øvrige gymnasiale uddannelser (se for eksempel Klewe, 2009).

Der er store forskelle på elevgrundlaget på de fire gymnasiale uddannelser, hvad angår forældrenes uddannelsesmæssige baggrund. Blandt stx-eleverne er der flere, der har forældre med en lang eller en mellemlang videregående uddannelse sam-

menlignet med eleverne på de øvrige gymnasiale uddannelser. Især blandt eleverne på hhx er der mange, hvor forældrenes højeste uddannelse er en erhvervsuddannelse, men det gælder også mange af hf-eleverne (se for eksempel Danmarks Statistik 2009 og Klewe 2007A). Disse forskelle på eleverne på de forskellige gymnasiale uddannelser har været stabile over tid.

Mange af hf-eleverne har været ude af skolesystemet i nogle år, før de beslutter sig for at tage en hf-eksamen eller de har været andre steder i uddannelsessystemet. Når man ser på andelen af kursister med tidligere afbrudte ungdomsuddannelsesforsøg bag sig, så ligger hf væsentligt højere end de øvrige gymnasiale uddannelser.

En undersøgelse af optaget i 2002 viser, at omkring 20% af hf-eleverne ved optaget havde afbrudt en anden gymnasial uddannelse, mens det samme kun gjaldt 5% af hhx-eleverne, 1% af htx-eleverne og under 1% af stx-eleverne. (Se for eksempel Klewe 2009). DEA har for optaget i 2010 andre tal. Mens 9,3% af hf-eleverne kom med en afbrudt ungdomsuddannelse bag sig da de startede på hf i 2010, så gælder det samme kun for 5,6%, 6, 5% og 5,9% af eleverne, da de startede på henholdsvis stx, hhx og htx i 2010 (DEA, 2015).

Hvad der ligger bag denne forskel vides ikke, men det er muligt, at der i løbet af otte år er sket en ændring på dette område. Under alle omstændigheder viser DEA's tal ligeledes, at især er på hf-kurserne, at man finder mange med en afbrudt gymnasial uddannelse bag sig (DEA 2015).

Det er nok i lyset af denne anderledes baggrund blandt hf-eleverne at man skal se mange hf-elevs motiv for at vælge hf og ikke gymnasiet. I en spørgeskemaundersøgelse gennemført i forbindelse med undervisningsministeriets evaluering af forsøg med hf i 2001, viste det sig, at langt de hyppigste begrundelser for at vælge hf var, at uddannelsen kun tager to år, og at eleverne på hf er ældre eller mere modne end eleverne i gymnasiet (Undervisningsministeriet, Del 1, 2001).

Det kan også nævnes, at meget peger i retning af, at der især på hf-uddannelsen er mange af eleverne, der har personlige problemer med i bagagen. Danmarks Statistik har i en spørgeskema-

undersøgelse bedt en række gymnasiale uddannelsesinstitutioner om at angive de hyppigste årsager til frafald fra den gymnasiale uddannelse. Her angav 55% af hf-kurserne, at den hyppigste årsag til frafald blandt deres elever var personlige problemer (fx problemer i familien, psykiske problemer eller misbrugsproblemer. De tilsvarende procenttal er for stx, hhx og htx henholdsvis 29%, 44% og 45%. (Se for eksempel DEA, 2015 Ozmec, N, M. & Hansen N, M. 2010).) Dette forhold har ikke haft en fremtrædende plads i diskussionerne om hf-uddannelsen og er forskningsmæssigt dårligt belyst.

Kort om frafaldet fra hf-uddannelsen og efter hf-uddannelsen

Elevprofilen på hf-uddannelsen er nok en af forklaringerne på et relativt stort frafald fra hf-uddannelsen. Der er dog frafald fra alle de gymnasiale uddannelser, dog mindst fra stx. Fra 2003 til 2006 er frafaldet blandt hf-elever og elever på htx nogenlunde det samme, mens det på hhx er lidt mindre. For Eksempel er frafaldet for 2003 ifølge Danmarks statistik størst på hf (35%) og næststørst på htx (29%). For 2004 er frafaldet størst på hf (29%) og htx (29%). For 2005 var frafaldet størst på htx (35%) fulgt af hf (29%). Og endelig var frafaldet for 2006 størst på htx (34%) fulgt af hf med 33%) (Danmarks Statistik 2009, Del 2).

DEA har ligeledes opgjort frafaldet fra de fire gymnasiale uddannelser for 2010-optaget. Her var frafaldet: hf (20,4%), stx (15,6%), htx (21,9%) og htx (23,2%) (DEA 2015).

Det er også relevant at sige lidt om frafaldet af hf-studenter på de videregående uddannelser. Der er færre stx-studenter og htx-studenter, der falder fra de uddannelser, de begynder på efter dimissionen sammenlignet med hf. Frafaldet er stort set det samme blandt hf-studenter og hhx-studenter. Frafaldsprocenterne efter et år på de videregående uddannelser for de studenter, der blev færdige i 2008 er efter en opgørelse foretaget af DEA på 14%, 16%, 20% og 20% for henholdsvis stx, htx, hhx og hf (DEA, 2014).

Et relativt stort frafald fra en gymnasial ud-

dannelse eller frafald fra de videregående uddannelser er altså ikke noget, der kun kendetegner hf-uddannelsen.

Hvilke uddannelser vælger hf-studerne?

Hf-elevernes valg af uddannelse efter dimissionen er igennem det seneste årti belyst gennem en række undersøgelser foretaget ved hjælp af udtræk fra Danmarks Statistik. Disse undersøgelser vedrører uddannelsesvalgene blandt dimittenterne årgang 2002, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2012 og 2013 (Klewe 2009, 2011, 2013 A, 2013B, 2014 og 2015).

Disse undersøgelser viser, at hf-elevernes valg af videregående uddannelser er temmelig stabil. Et godt eksempel på hf-elevernes valg af uddannelse kan være den seneste undersøgelse af årgang 2007, fordi det for denne årgang er gjort op, hvor mange der har gennemført en given uddannelse seks år efter dimissionen (Klewe, 2015) samt hvor mange, der på dette tidspunkt er i gang med en given uddannelse.

Blandt hf-studerne årgang 2007 havde 45% af hf-studerne gennemført en videregående uddannelse i 2013.

I 2013 har kun få hf-studenter gennemført en kort videregående uddannelse, mens langt de fleste af de hf-studenter, der har fuldført en videregående uddannelse, har gennemført en mellemlang videregående uddannelse eller en akademisk uddannelse.

Langt de fleste (29% havde gennemført en mellemlang videregående uddannelse, 6% en kort videregående uddannelse og 9% har gennemført en bacheloruddannelse eller en lang videregående uddannelse.

Med hensyn til de mellemlange videregående uddannelser har hf-studerne især gennemført mellemlange pædagogiske uddannelser og sundhedsuddannelser. Det drejer sig typisk om lærer, pædagog,- og sygeplejerskeuddannelser.

Med hensyn til akademiske uddannelser, drejer det sig især om samfundsvidenskabelige uddannelser eller humanistiske/teologiske uddannelser.

Valgene af disse typer mellemlange og lange

videregående uddannelser har været ret stabil over tid og ligner i høj grad de uddannelsesvalg, som sproglige studenter i sin tid foretrak (se for eksempel Klewe, 2007A).

Som nævnt blev det også undersøgt, hvor mange af hf-studerne, der var i gang med en given uddannelse i 2013. Hvis man ser på den uddannelsesmæssig status for hf-studerne årgang 2007 i 2013 – altså seks år efter dimensionen – ser status med hensyn til de videregående uddannelser således ud for hf-studerne:

- 8% af hf-studerne er i efteråret 2013 i gang med eller har gennemført en kort videregående uddannelse
- 47% af hf-studerne er i efteråret 2013 i gang med eller har gennemført en mellemlang videregående uddannelse
- 14% af hf-studerne er i efteråret 2013 i gang med eller har gennemført en bacheloruddannelse
- 10% af hf-studerne er i efteråret 2013 i gang med eller har gennemført en lang videregående uddannelse.

I en anden undersøgelse er hf-studerne fulgt over en endnu længere årrække (Klewe 2007A). Her er det for eksempel for 1980-årgangen af hf-studer, sproglige studenter og matematiske studenter i hele landet undersøgt, hvilke uddannelser studenterne har gennemført 25 år efter dimissionen i 2005.

En sammenligning af hf-studerne, de sproglige studenter og de matematiske studenter viser her, at der ikke er de store forskelle på, hvor mange, der kommer videre i uddannelsessystemet. Ser man for eksempel på, hvor mange af studenterne fra årgang 1980, der 25 år efter i 2005 har gennemført en uddannelse ud over en gymnasial uddannelse, så drejer det sig for hf-studernes vedkommende om 83%, for de sproglige studenter om 86% og for de matematiske studenter om 87%.

Ser man dernæst på, hvor mange af henholdsvis hf-studerne, sproglige studenter og matematiske studenter fra den samme årgang, der senere gennemfører enten en mellemlang videre-

gående uddannelse eller en akademisk uddannelse, så gælder det 59% af hf-studerne, 58% af de sproglige studenter og 63% af de matematiske studenter.

Der er dog ingen tvivl om, at der gennem tiden og den dag i dag stadig er flere af hf-studerne, der vælger mellemlange videregående uddannelser og færre, der vælger lange videregående uddannelser, når man sammenligner dem med studenterne fra det almene 3-årige gymnasium. Det er nok generelt den største forskel på hf-studernes uddannelsesvalg sammenlignet med studenterne fra det 3-årige almene gymnasium.

I den samme undersøgelse af 1980-årgangen af hf-studerne, de sproglige studenter og matematiske studenter er der i øvrigt foretaget en opgørelse af indkomstforholdene blandt studenterne 24 år efter dimissionen i 2004. Denne opgørelse viser, at de matematiske studenter havde højere indkomster sammenlignet med de sproglige studenter og hf-studerne, men der var ikke særlig stor forskel på indkomstforholdene blandt de sproglige studenter og hf-studerne.

Det hænger formentlig sammen med, at beskæftigelsesforholdene blandt de sproglige studenter og hf-studer i høj grad ligner hinanden i 2004. For både hf-studer og sproglige studenter gælder, at omkring hver tolvte var beskæftiget med undervisning i folkeskole (der er i alle tilfælde tale om lærere). Herudover spreder både hf-studer og sproglige studenter sig over en lang række beskæftigelser, hvor der procentvis optræder nogenlunde lige mange hf-studer og sproglige studenter. For de matematiske studenter ser billedet anderledes ud, idet der er brancher hvor man især finder matematiske studenter. Det gælder for eksempel på ingeniørområdet og IT-området, og det gælder for eksempel erhvervet som læge, tandlæge eller farmaceut. Så her ligger forklaringen på de beskrevne forskelle i indkomstforhold.

Til sidst en kommentar til en nylig gennemført undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut. Det hævdes i rapporten: "En uddannelse (hf-uddannelsen: min anmærkning), der også føder ind til erhvervsuddannelsessystemet, idet 23% af hf-

studenterne fra 2011 der begyndte på en uddannelse efter hf, valgte at begynde på en erhvervsuddannelse efter hf (Danmarks Evalueringsinstitut, 2015).

Dette resultat stemmer dårligt overens med resultaterne fra en lang række andre undersøgelser. For eksempel er det for hf-studerne årgang 2010 gjort op, hvor mange af hf-studerne, der går i gang med en erhvervsuddannelse efter hf-eksamen (Klewe, 2013). I efteråret 2010 var 3% i gang med fag på indgang til erhvervsuddannelse og 3% var i gang med et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb, altså i alt 6%. Dette niveau for andelen, der begynder på en erhvervsuddannelse stemmer bedre overens med en lang række opgørelser af, hvor mange hf-studer, der går i gang med en erhvervsuddannelse (for eksempel se for eksempel Klewe, 2014 og 2015). Fremstillingen af resultaterne i rapporten gør det svært at se, hvordan Danmarks Evalueringsinstitut er nået frem til procenttallet 23%.

Litteraturliste

- Allerup, P., Klewe, L. & Skov, P. (1999). *Elever fra Frederiksberg HF – en undersøgelse af 93 årgangen*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Allerup, P., Klewe, L. & Skov, P. (2000). *Elever fra Frederiksberg HF – en undersøgelse af '95-årgangen'*. Danmarks Pædagogiske Institut.
- Klewe, L. (2001). *Elever på Frederiksberg HF – dimitterede, afbrydere og ikke-modte fra årgang 1997*. Enheden for sponsoreret forskning. Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Undervisningsministeriet. (2001). *På vej mod et nyt hf – Resultater af hf-evalueringsgruppens arbejde. 1. del*. Udsnit til en reform. Uddannelsesstyrelsens temahæfte nr. 8. Undervisningsministeriet. (2001). *På vej mod et nyt hf – Resultater af hf-evalueringsgruppens arbejde. 2. del*. Udsnit til en reform. Uddannelsesstyrelsens temahæfte nr. 31.
- Ozmeç, N. M. & Hansen N, M. (2010) *Kursistbaggrunden på Frederiksberg HF*. Et ungdomssociologisk studie. Center for ungdomsforskning.
- Klewe, L. (2005). *Hf-enkeltfag – kursisternes baggrund og valg af uddannelse efter hf samt en sammenligning mellem hf-enkeltfag og 2-årig hf*. Københavns VUC og Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Klewe, L. (2005). *Hf-enkeltfag – kursisternes baggrund og valg af uddannelse efter hf samt en sammenligning mellem hf-enkeltfag og 2-årig hf*. Københavns VUC og Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Klewe, L. (2007A). *Højere forberedelseseksamen i 40 år – hvordan er det gået hf-eleverne?* Danmarks Pædagogiske Universitet og Frederiksberg hf-kursus.
- Klewe, L. (2007B). *Hf i 40 år*. Voksenuddannelse – med VUC i centrum nr. 80, juni 2007.
- Lindstrøm, M.D, Katznelson, N & Simonsen, B.C. (2008). *Hf i dag – status og nye spørgsmål*. En pilotundersøgelse af elevprofiler på to-årigt hf. Øje på uddannelse, Maj 2008. Landsorganisationen i Danmark.
- Klewe, L. (2009). *De gymnasiale uddannelser som adgangsvej til fortsat uddannelse*. Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet, Københavns VUC, VUC Århus og Lederforeningen for VUC.
- Danmarks Statistik. (2009). *Frafald på de gymnasiale uddannelser. Del 1*. UNI.C august 2009).
- Danmarks Statistik. (2009). *Frafald på de gymnasiale uddannelser. Del 2*. UNI.C august 2009).
- Klewe, L. (2011) *Uddannelsesbaggrunden for de studerende ved de mellemlange videregående uddannelser i 2008 – og hvad laver studenterne i deres første år efter studentereksamen?* Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet og Københavns VUC.
- Klewe, L. (2011). *Hvad foretager studenter sig i året efter dimissionen, og hvor mange af de studerende på de mellemlange videregående uddannelser har taget hf-enkeltfag på VUC?* Voksenuddannelse nr. 96, marts 2011.
- Klewe, L. (2012). *Frederiksberg hf-kursus fylder 45 år*. Hf-vinkler 2012. Frederiksberg hf.
- Klewe, L. (2013, A). *Notat vedrørende undersøgelse af hf-studerne årgang 2010 fra Frederiksberg hf-kursus*. Hf-vinkler 2013. Frederiksberg hf.
- Klewe, L. (2013, B). *Notat vedrørende undersøgelse af hf-studerne årgang 2011 fra Frederiksberg hf-kursus*. Notat udarbejdet til Frederiksberg hf.
- Klewe, L. (2014). *Hf-studerne årgang fra Frederiksberg hf-kursus – hvad er de i gang med fem år efter dimissionen?* Hf-vinkler 2014. Frederiksberg hf.
- DEA. (2014). *Folkeskolens dårligste dropper ud af gymnasierne*. Notat 32 – maj 2014.
- DEA. (2014). *Faglærte har lavest frafald*. Notat 35 – juli 2014.
- Gymnasieskolernes rektorforening. (2014). *Studerne fra 2008 – hvem er de, og hvor langt var de kommet i 2012?*
- Klewe, L. (2015). *Hf-studerne årgang 2007 og årgang 2013 fra Frederiksberg hf-kursus – hvilke uddannelser vælger de?* Hf-vinkler 2015.
- Danmarks Evalueringsinstitut. (2015). *Hf-profil og funktion: en undersøgelse af hf-kursister på to-årig hf*.
- DEA. (2015). *Effekten af hf*. Notat 48. 2. oktober 2015.

Digitale undervisningsmaterialer som gør en forskel

Af Stig Pedersen,
projektleder, KVUC

■ Københavns VUC har igennem mere end 10 år arbejdet målrettet med at udvikle elearningkoncepter rettet mod forskellige typer af undervisning. Parallelt med bestræbelserne på at digitalisere VUC-undervisningen, har vi opbygget en professionel afdeling som arbejder med at udvikle og producere materialer til VUC undervisningen. Afdelingen blev etableret i 2009 med to ansatte men voksede til 6 i forbindelse med et toårigt regional udviklingsprojekt 'Projekt e-læring', som var et samarbejde mellem 7 gymnasiale uddannelser i Region Hovedstaden.¹

Målet med Projekt e-læring var primært at udvikle og teste nye digitale forløb til en række stx/hf og avu fag.

I løbet af projektperioden blev der produceret 40 digitale forløb dækkende de væsentligste fag på både stx/hf og avu.²

Før og parallelt med Projekt e-læring blev der på KVUC udviklet diverse materialer til forskellige fag bl.a. til fysik, historie, matematik, og engelsk.³

Endelig blev der internt på KVUC i samarbejde med skolens avu-lærere udviklet materialer til dansk FED og matematik basis/G. Disse to produktioner kan ses på eundervisning.net/fag

Beslutningen om at iværksætte et større udviklingsarbejde var (er) ikke kun begrundet i et isole-

ret ønske om at udvikle konkrete materialer til fagene. Set i et mere overordnet perspektiv var det lige så vigtigt at følge op på den særlige udvikling VUC området i en del år havde været inde i – fx med en stadig voksende fjernundervisning. Gymnasireformen har bragt nye samarbejdsformer og pædagogisk/didaktiske krav og muligheder til STX og i nogen grad den 2-årige hf. Men denne udvikling smitter ikke automatisk af på enkeltfagsundervisningen.

De nye materialer er ikke kun til brug i forbindelse med fjernundervisning. Det er mindst lige så vigtigt at se på den almindelig holdundervisning, hvor udviklingen peger i samme retning. Næmlig mod behovet for mere differentiering, individuel tilrettelagt undervisning på alle tidspunkter af døgnet – hvor som helst.

Så hvordan sikres en fortsat kvalitet på VUC'erne? Og hvordan videreføres det særlige her, uden at miste fokus på pædagogisk udvikling rettet mod de (unge) voksne?

Hvad har vi lært?

Lærerne har gennemgående været glade for at deltage i udvikling af nye flotte og funktionelle materialer. Men især materialerne fra Projekt e-læring afstedkom en del principielle overvejelser idet de var tænkt som hele forløb, som skulle benyttes mere eller mindre fra start til slut. Det viste sig hurtigt, at det ikke er læreres ønske til digitale læremidler.

Populært sagt ønsker de som helhed at kunne plukke og indlejre (embedde) sammen med øvrigt materiale. Helst så det naturligt glider ind i klassens rum i Fronter eller hvad man nu benytter.

Dernæst lærte vi at adgangen til digitale materialer skal være uden de store forhindringer. Det er selvfølgelig ikke overraskende, men digitale materialer bliver ikke brugt, hvis de ikke er lette at gå til.

Endelig blev det også klart at digitale materialer skal kunne vises på både computer som mobile enheder.

1 <http://eundervisning-wp.dk/>

2 http://publ.e-undervisning.net/side/Oversigt_over_forløb/42/Sider/default.aspx. Brugernavn: kursist. Password: kvuc (med småt)

3 <http://elearning.kvuc.dk/>

Produktionsfællesskabet

I efteråret 2014 indgik følgende skoler en aftale om udvikling af digitale læringsmaterialer et fælles produktionsfællesskab: Vestegnen HF og VUC – VUF – VUC Storstrøm – VUC Aarhus – Hf og VUC Nordsjælland – VUC Hvidovre/Amager – VUC Roskilde – KVUC.

Produktionsfællesskabet har nu snart eksisteret i et år og i den periode har vi produceret materialer til engelsk B, kemi C, historie B og er i gang med dansk A. I foråret 2016 vil vi primært producere materialer til Kultur- og samfundsfaggruppen.

Hvad er så det nye?

Med erfaringerne fra de forløbne år har vi besluttet at

1. Tilgangen for lærere og kursister skal være hurtig og enkel
2. Materialerne skal være plukbare.

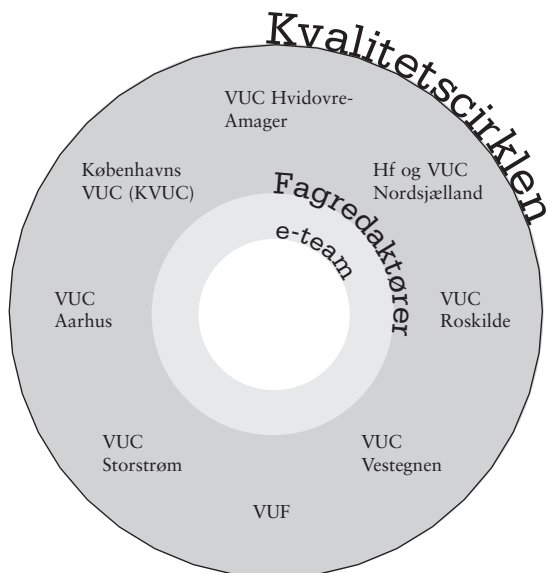
Det betyder i praksis, at materialer ligger på en platform eller offentlig tilgængelig adresse. Men materialerne er ikke søgbare og derfor "gemte" – ganske som skjulte YouTube videoer.

Vi er i den forbindelse i gang med at udvikle en særlig tilgang, som giver de deltagende skoler en eksklusiv mulighed for at embedde materialerne på særlige skoleadresser. Det er samtidig planen, at oprette en database til objekterne, så det bliver muligt at søge mellem objekterne via en søgeside. Det vil blive muligt at søge efter objekterne ud fra fag, emne, niveau, type med mere. Søgesiden vil kunne embeddes i skolernes egne platform.

Lærere og kursister skal med denne form ikke huske login og password for at få adgang. Det sker enten gennem indlejring eller link. Så let er det!

Lærerne vil kunne sammensætte deres undervisning let og hurtigt. Derfor udvikler vi i dag kun selvstændige plukbare objekter, som kan benyttes uafhængigt af hinanden. Det giver lærerne mulighed for at tilpasse materialet til klassen og den enkelte kursist.

Materialerne produceret i 2015 i produktionsfællesskabet kan ses her <https://www.vucdigital.dk/>

Materialeudvikling som en kreativ proces mellem to fagligheder

Udviklingen af det enkelte materiale er en kreativ proces som primært sker i samarbejdet mellem de deltagende skolars lærere og KVUCs elearning team (e-team)

Vi har lavet en konstruktion, hvor de deltagende skoler på skift sender to faglærere (fagredaktører) til udvikling af et fag.

I praksis er det fagredaktørerne som i samarbejdet med e-teamet udvikler det enkelte fag.

For at sikre kvalitet og brugbarhed sender alle deltagende skoler desuden en faglærer, som i mindre omfang følger processen i en kvalitetssirkel. Den kreds af lærere indbydes typisk til workshops to gange, hvor der sparreres og diskuteres hvad der specielt mangler i faget. Kvalitetssirkellærerne skal derudover sikre at nye materialer præsenteres hjemme i faggruppen.

Processen sikrer at materialet generelt er repræsentativt for de ønsker skolernes lærere har til faget. Specielt har vi stor fokus på hvad der måtte være af knaster og materialemangler.

Fx besluttede de 8 skolers engelsklærere at de især havde to ønsker til nye digitale produktioner:

- Materialer til den nye digitale skriftlige eksamensform
- Materialer til brug i forbindelse med film-analyser

To områder som af mange VUC engelsklærere beskrives som materialemæssigt ikke særligt godt belyst.

Økonomi og styring af produktionsfællesskabet

Produktionsfællesskabet er finansieret af de 8 deltagende skoler med udgangspunkt i den enkelte skoles kursisttal (for hf). I 2015 har den samlede pulje været 2,4 million som er brugt til aflønning af deltagende lærere fra de 8 skoler og den nødvendige inddragelse af KVUCs elearning afdeling.

Fællesskabet er organiseret med udgangspunkt i en lokal ledelse på KVUC (ansvar for produktion og administration) og en styregruppe bestående af ledelsesrepræsentanter fra de 8 skoler som øverste beslutningsorgan.

Hvad kan vi tilbyde deltagende skoler?

Deltagelse i produktionsfællesskabet betyder kompetenceudvikling på flere områder.

For og fremmest giver det adgang til nye materialer tilpasset VUC målgruppen. Den økonomiske stramning vil givetvis også smitte af på materialernes funktionalitet og form allerede fra foråret 2016. Først og fremmest vil vi vægte selvrettende opgaver og tilsvarende højt, når der skal prioriteres blandt lærernes ønske om digitale objekter til faget.

Alle deltagende skoler (også nye) vil få fuld adgang til alle produktioner. Og vil desuden få indflydelse på nye produktioner – herunder fag og niveauer. I 2015 har vi kun produceret til hf, men er der ønske om AVU produktioner vil det selvfølgelig også være en mulighed.

Udover det konkrete digitale materiale har selve arbejds- og produktionsprocessen en væsentlig afledt effekt på andre områder. Vi har nu gennem ét år gennemført 4 udviklingsforløb med fagredaktører og kvalitetscirkellærere. Der sker i denne

proces en betydningsfuld kompetenceudvikling for de deltagende lærere med øget kendskab både til at kende til helt nye digitale muligheder. Men også til at være en del af en professionel faciliteringsproces med de krav og arbejdsformer det indebærer. Overordnet kan man måske sige at ben-spændet i mødet mellem lærernes faglighed og elearningsteamet på KVUC afstedkommer en anden opfattelse af hvad der er muligt og et større repertoire i forhold til (digital) læring.

Sagt på en anden måde er Produktionsfællesskabet en platform for sparring, efteruddannelse og konceptudvikling for deltagerne.

Produktionsfællesskabets form og aktivitet har indtil nu haft fokus på at producere til 4 hf fag om året. Det behøver ikke nødvendigvis være modellen i fremtiden. Det kan som allerede nævnt overvejes om der også skal medtænkes centrale AVU fag. Ligesom modellen med det snævre faglige fokus på fag kan overvejes. Man kunne fx tænke sig at der i en vis udstrækning blev afsat tid til produktion af det vi har kaldt 'generiske objekter' på tværs af fag. De generiske objekter giver den enkelte lærer mulighed for selv at lægge (eget) indhold i en skabelon og udgive objektet til fælles brug.

Endelig kan det overvejes om den opsamlede viden skal bruges til at udbyde interne kurser af faglig og procesagtig karakter. Det kunne fx være en workshop om at skrive et godt manuskript til et digital tilrettelagt forløb osv.

Det er vores opfattelse, at et Produktionsfællesskab på tværs kan være en vigtig brik for en fortsat selvstændig udvikling af voksenuddannelsesområdet.

- hf på VUC
- Digitale materialer
- hf og de andre studenter
- Den 2-årige hf i fremtiden